

VOORUITBLIK VOORJAARSEDITIE SPOORDONKSE TRAILWALK 18 MEI 2025

OLAT zou OLAT niet zijn als zij niet op zoek zou gaan naar nieuwe activiteiten. Zo werd bedacht dat het dagtraject van de Nacht van OLAT in het voorjaar een geheel andere beleving zou zijn. Dit idee is uitgewerkt en zo werd de Voorjaarseditie Spoordonkse Trailwalk toegevoegd aan de lijst van wandelactiviteiten.

Een heerlijke wandeltocht in de fraaie natuurgebieden ten noorden van Spoordonk. Dan weet je dat het Dal van de Beerze, Logtse Velden, Kampina en Oisterwijkse bossen en vennen in de route opgenomen zijn. En dat in de maand mei, wat een fijn vooruitzicht. Zet deze wandeling met een uitroep teken in je agenda en kom op 18 mei naar Spoordonk!

De start is vanuit Komaen, een gezellige uitspanning aan de rand van Spoordonk. De route leidt ons eerst een stukje over het asfalt in de richting van de Spoordonkse Watermolen.

Al snel komt deze in zicht.

Foto: Ton Vissers

Wat achtergrondinformatie:

Het is de enige nog bestaande watermolen op de Beerze. De molen werd al in 1320 genoemd. Ze behoorde bij het voormalige Kasteel Ten Bergh, dat 100 m zuidelijker lag. In 1868 werd de houten molen door het huidige stenen gebouw vervangen. Het was toen zowel oliemolen als korenmolen. De reclame voor het verdwenen jenevermerk Wyers is nog duidelijk zichtbaar op de gevel.

Het water van de Beerze stroomde tot de zestiger jaren direct door het overdekte tussengedeelte van het molengebouw. De nieuwe bedding van de rivier kwam door het rechte trekken voor een betere waterbeheersing buiten de molen te liggen.

Het verschil in waterpeil vóór en na de molen bedraagt 2 m. Daarom is een viaduct aangelegd.

We gaan de brug over en komen dan op het fraaie pad langs de Beerze. Eerst lopen we aan de linkerkant van het riviertje, na een smal bruggetje aan de rechterkant.

Dan komen we op een graspad aan de rand van het moerasgebied van de Beerze. We volgen dit pad en lopen met de bocht mee om dit mooie stukje natuur met zijn afwisseling van waterplassen en struwelen. Afhankelijk van de hoeveelheid neerslag die er valt, staat dit gebied een deel van het jaar onder water. Het is hier dan ook een eldorado voor watervogels en ganzen! Maar ook runderen voelen zich er thuis en grazen hier op malse weides tussen de bosschages.

Niet veel later komen we bij de eerste rustpost. Deze staat op een prima plek aan de Logtsebaan. Na een lekkere mok koffie of iets anders, vervolgen we de route over een schilderachtig dijkje. Het vormt een groen wandellint naar de Kampina en de Oisterwijkse bossen en vennen.

In de bermen is er volop kleur van o.a. wilde klaver, margrietten, koekoeksbloem en koolzaad. Ook in het struweel bloeit van alles: vlier, wilde roos, misschien nog een late meidoorn.... Het is een genot om hier te lopen!

We vervolgen de route en komen bij het bruggetje over de Beerze. Een punt om even stil te staan en om je heen te kijken: links zie je de Beerze door een moerasachtig gebied stromen, kijk je naar rechts dan zie je stroom tussen de varens en het groen verdwijnen!

Een stukje verder komen we bij een gedenkwaardige plaats. Hier zien we de restanten van Hoeve Balsvoort. In 2015 is één van de fundamenteën van de vijf boerderijen die ooit de enclave vormden weer zichtbaar gemaakt in het landschap. Rond de gebouwen lagen akkers, poelen en houtwallen. Als je goed om je heen kijkt, zie je dat deze landschapselementen nog steeds herkenbaar zijn.

Dan naderen we de Kampina. Hier tref je Brabant zoals het ooit was: natte heide met vennen, geurende gagelstruwelen, beemden, loofbossen en blauwgraslanden. De wat eentonige dennenbossen worden langzaam maar zeker door Natuurmonumenten, de eigenaar van het gebied, in een veel gevarieerder leefgebied voor dieren en planten omgebogen. Het is een prachtig gebied om doorheen te wandelen!

Hier gaan de wandelaars uiteen: De wandelaars die 15 km lopen, maken een doorsteek en passeren het bord "Welkom op de Kampina", de andere wandelaars ervaren dat de Kampina en de Oisterwijkse bossen en vennen naadloos in elkaar overgaan.

Tussen de beide natuurgebieden in ligt het Belversven. In de jaren 2005 en 2006 is het uitgebaggerd, op de oevers is veel bos gekapt, is wilgenstruweel verwijderd en zijn stuwen geplaatst om het waterpeil te beheersen. Al deze maatregelen waren gericht op toename van het aantal soorten libellen en planten. Dit is gelukt: het Belversven wordt inmiddels aangemerkt als een van de soortenrijkste vennen van Nederland. Zo komen er bijvoorbeeld ruim honderd soorten sialen voor en zijn er dertig soorten libellen waargenomen. Ook voor vogels is het Belversven een fijn leefgebied. Er komen bijzondere soorten voor, zoals bijvoorbeeld de roerdomp, de blauwborst en de dodaars.

We lopen om het ven heen. Mocht je even een rustmoment willen, dan staat hier een bankje met een prachtig uitzicht.

Na het ven buigen we af en gaan we de bossen in. Iets ten westen van het Belversven ligt het riviertje de Rosep. We lopen een stukje langs de oever. Het riviertje begint als een gekanaliseerde beek bij Haghorst en mondt ten zuiden van Haaren uit in de Esschestroom. Op een oude kaart is te zien dat rond 1850 het Belversven nog over een grote breedte met de Rosep verbonden was. Waarschijnlijk waren de beek en het ven destijds alleen bij lagere waterstanden van elkaar gescheiden.

Mooie wandelkilometers volgen en net op het moment waarop je denkt "Hè, een pauzemoment zou welkom zijn..." is daar de caférust. Deze is bij het midden in de bossen gelegen *Net iets Anders*.

Na de pauze volgt opnieuw een splitsing. De wandelaars die 35 km lopen, maken een extra lus door de Oisterwijkse Bossen en Vennen. Zij passeren tal van vennen, o.a. het mooie Staalbergven, het Van Esschenven, Brandven en Groot Adderven.

Waarschijnlijk kent iedere wandelaar dit mooie gebied, maar toch wat achtergrondinformatie: *De meeste vennen zijn na de laatste ijstijd ontstaan. IJzige poolwinden bliezen het zand op tot heuveltjes, wat nu nog goed te zien is in het bos. Achter de heuvels vulden de uitgewaaide kommen zich met water en zo ontstonden de vennen. Door de leemlaag in de bodem zakte het water niet weg. Een uitzondering is het Kolkven, dat door het kolkende water van een oude rivier is ontstaan. Andere vennen herinneren aan hun vroegere gebruiksfunctie, zoals de Brouwkuip, waar bierbrouwers hun kuipen reinigden. Uit het Brandven werd vroeger bluswater gehaald. Weer andere zijn vernoemd naar bekende families, zoals het Van Esschenven. Zo heeft ieder ven zijn eigen sfeer, natuur en eigen verhaal.*

Het prachtige, afwisselend bosgebied is vanaf 1913 eigendom van Natuurmonumenten. Dat was niets te vroeg, want een projectontwikkelaar wilde het bos kappen en de vennen droog leggen om er villa's te kunnen bouwen. Gelukkig waren er natuurbeschermers zoals Pieter van Tienhoven, die dit wisten te voorkomen. Mede door zijn toedoen werd het gebied beschermd en beheerd. Tot 1932 werden aankopen gedaan, waardoor het nu bijna 400 ha omvat.

Ondertussen krijgen de wandelaars een fraaie route voorgeschoteld met een afwisseling van bossen, vennen, heidegebiedjes, smalle en bredere bospaden. De routebouwers van vandaag, Ton Vissers en Martien Habraken, hebben hun best gedaan om mooie paden te vinden en daar zijn ze in geslaagd! Uiteindelijk eindigt deze mooie lus bij *Net iets Anders*. Opnieuw tijd voor een caférust.

Na de pauze stappen we weer op. We passeren een bank met een leuke tekst:

Kom zitten   kijk   luister   voel en geniet

Het "kom zitten" past dan wel niet zo bij de OLAT-wandelaar, maar "kijk, luister, voel en geniet" is iets wat je vandaag vooral moet doen!! Zeker in de prachtige Oisterwijkse bossen en vennen.

We komen langs de kapel 'Maria in de bossen'. Deze witte kapel dateert uit 1980 en is voor veel mensen een punt om tijdens een wandeling even te stoppen om een kaarsje te branden.

Ook passeren we een gedenkpaal, die geplaatst is in het kader van 70 jaar bevrijding. De paden hier zijn verhard met het puin van het bombardement van Rotterdam. Nu begrijpen we de tekst op de paal *"Als stenen kunnen spreken....."*

Na mooie wandelkilometers laten we de bossen achter ons en komen in een gebied met afwisselend landbouw en bosschages. Hier is de samenkomst met de wandelaars die 15 km lopen.

Gezamenlijk gaan we op weg naar de soeppost. Maar voordat we daar zijn, kunnen we volop genieten van het weidse landschap. Met regelmaat gaan we door een piepend en knarsend hekje.

En dan zien we de witte tentdoeken met de vertrouwde letters OLAT. De altijd goedgemutste vrijwilligers staan ons al op te wachten met een lekkere beker lentesoep. Even de benen rust gunnen en genieten van het moment.

Dan breekt het laatste uur wandelen aan. Nog enkele prachtige kilometers door de natuur. Na verschillende klaphekjes komen we uiteindelijk weer op het mooie pad direct langs de Beerze. Bij de watermolen gaan we de brug over en lopen dan het laatste stukje terug naar de finish.

Wat een heerlijke wandeldag!

Een hartelijk woord van dank aan alle vrijwilligers die deze nieuwe activiteit mogelijk hebben gemaakt.

-Myriam van den Berg-